

BETÆNKNING**Afgivet af Familie- og Sundhedsudvalget****vedrørende**

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at pålægge Naalakkersuisut at opstarte et pilotprojekt i Tasiilaq, hvor borgere uden arbejde opkvalificeres inden for pleje og omsorg med henblik på at kunne få beskæftigelse i pleje- og omsorgssektoren. Pilotprojektet skal være igangsat så tidligt som muligt og skal løbende evalueres med henblik på at udvide projektet på landsplan

FremSAT af Medlem af Inatsisartut Anna Wangenheim, Demokraatit

Afgivet til forslagens 2. behandling

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Medlem af Inatsisartut Anna Wangenheim, Demokraatit, fungerende formand

Medlem af Inatsisartut Hans Peter Poulsen, Siumut

Medlem af Inatsisartut Dines Mikaelson, Siumut

Medlem af Inatsisartut Mikivisuk Thomassen, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Eqaaluk Høegh, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Najaaraq Møller, Siumut, suppleant

Medlem af Inatsisartut Paneeraq Olsen, Naleraq, suppleant

Udvalget har efter 1. behandlingen den 26. oktober under EM2022 gennemgået forslaget.

1. Forslagets indhold og formål

Nærværende forslag har som formål at pålægge Naalakkersuisut om at opstarte et pilotprojekt, hvor borgere uden arbejde tilbydes opkvalificering indenfor pleje og omsorg med henblik på at kunne få beskæftigelse indenfor pleje- og omsorgssektoren. Pilotprojektet ønskes opstartet så hurtigt som muligt med løbende evaluering med henblik på udvidelse på landsplan.

2. Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Der var en generel tilslutning til forslagens indhold og punktet blev henvist til udvalgsbehandling med henblik på grundig udvalgsbehandling.

Naalakkersuisut fremsatte følgende ændringsforslag:

"Naalakkersuisut pålægges, at indarbejde forslag til opkvalificering inden for pleje og omsorg i arbejdsgruppen, vedrørende uddannelses- og beskæftigelsesfremmende indsatser i Tasiilaq, med henblik på en helhedsvurdering i forbindelse med forslag til indsatser."

3. Forslagets økonomiske konsekvenser

Det fremgår af § 33, stk. 1, i Inatsisartuts forretningsorden, at de økonomiske og administrative konsekvenser ved realiseringen af beslutningsforslag skal beskrives i forslaget's grundelse. Forslagsstiller vurderer at disse skal lægges som en del af Naalakkersuisuts Beskæftigelsesstrategi 2022-24, hvor det forventes at de økonomiske konsekvenser løbende vil blive indarbejdet.

4. Skriftlige spørgsmål

Udvalget har under udvalgsbehandlingen fremsendt en række skriftlige spørgsmål til Naalakkersuisut. Disse er vedlagt i betænkningen som bilag.

5. Udvalgets behandling af forslaget

Forslagsstiller ønsker at borgere i Tasiilaq uden arbejde tilbydes et opkvalificeringsforløb med henblik på at få beskæftigelse indenfor pleje- og omsorgssektoren. Det fremgår af Naalakkersuisuts svarnotat, at der løbende pågår initiativer der har ufaglærte og ledige som målgruppe og at borgerne allerede har adgang til kompetenceudviklingskurser, men ikke adgang til kurser med realkompetencevurdering. Dette er således baggrunden for Naalakkersuisuts ændringsforslag.

I den forbindelse vil Udvalget bemærke at de økonomiske konsekvenser af Naalakkersuisuts ændringsforslag ikke fremgår helt klart. Men det er udvalgets vurdering, at såfremt ændringsforslaget vedtages, vil dette betyde at det kommende arbejde vil falde under allerede afsatte midler og at kommende initiativer vil indgå i en samlet prioritering og helhedsvurdering.

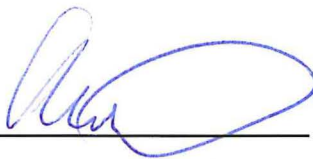
Det fremgår af Naalakkersuisuts besvarelse, at det er op til arbejdsgruppen at vurdere om projektet kan bredes ud til resten af landet. Og at det for øvrigt er en central del af Naalakkersuisuts opgaver at sikre tilbud til vejledning, opkvalificering, uddannelse, arbejde og jobformidling. Naalakkersuisut kan på nuværende tidspunkt ikke sige noget om tidsperspektivet i forhold til projektet, men der er afsat en reserve på 1 mio. kr.på Finansloven for 2023 til at fremme og færdiggøre planer for relevante tiltag.

Hvad angår potentielle deltagere til pilotprojektet og overlap med nærværende forslag henviser udvalget til bilaget. I forhold til projektopstart forventes det, at Majoriaq udarbejder handlingsplaner og indkalder de unge til samtaler om deres fremtidsplaner. Naalakkersuisut bruger de gode erfaringer fra Center for Sundhedsuddannelser, hvor det er lykkedes med kurser med realkompetencevurdering.

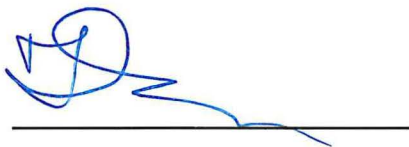
6. Udvalgets indstillinger

- Et enigt udvalg indstiller Naalakkersuisuts ændringsforslag til vedtagelse

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Anna Wangenheim
Fungerende formand

Hans Peter Poulsen

Mikivuk Thomassen

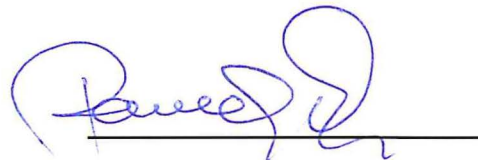
Dines Mikaelson

Eqaluk Høegh

Najaaraq Møller

Paneeraq Olsen

Til Familie og Sundhedsudvalget

16-11-2022
Sags nr.
2022-19539

Postboks 970
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 63 64
E-mail: isn@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Vedr. Skriftlige spørgsmål fra Familie og Sundhedsudvalget vedr. pkt. 76-EM2022

Departementet for Sociale Anliggender, Arbejdsmarked og Sociale Anliggender har den 11. november modtaget henvendelse fra Familie og Sundhedsudvalget med spørgsmål vedrørende pkt. 76 - EM2022. Udvalget har ønsket at få besvarelsen indenfor 7 arbejdsdage. Tak for interessen for ungemålgruppen og opkvalificering.

1. Agter Naalakkersuisut at udvide indsatserne på landsplan i tråd med det oprindelige forslags intentioner?

Arbejdsgruppen om uddannelses- og beskæftigelsesfremme i Tasiilaq vil vurdere om indsatserne skal udvides på landsplan.

Naalakkersuisut vil gerne gøre opmærksom på, at indsatser der styrker arbejdsstyrken igennem vejledning, opkvalificering til uddannelse og arbejde og jobformidling på landsplan er i forvejen helt central opgave hos Naalakkersuisut i samarbejde med brancheskoler. Der er mange års erfaring, og dermed også mange års effektivisering bag den ensartede, men også lokalt forankrede struktur for kurser.

Opkvalificeringen indenfor omsorgsrelaterede fag foregår hos Centeret for Sundhedsuddannelser eller Det Socialpædagogiske Seminarium og kan være kursus-forløb (visiteringen sker i Majoriaq), et realkompetence-forløb (visiteringen sker igennem arbejdsplads), eller hvis det er under reel uddannelse i brancheskoler eller igennem en decentral uddannelse hos SPS.

2. Hvornår forventer Naalakkersuisut at være klar med sin helhedsvurderinger og dertil indsatser således, at forslaget intentioner forventes at blive ført ud i livet?

Naalakkersuisut kan på nuværende tidspunkt ikke svare på, hvornår helhedsvurderinger kan komme fra arbejdsgruppen om uddannelses- og beskæftigelsesfremme i Tasiilaq. Naalakkersuisut har sikret, at der på Finansloven for 2023, bliver afsat en reserve på 1 mio. kr., til at fremme og færdiggøre planer for relevante tiltag, til etablering af kompetencegivende uddannelse(r) og uddannelsesindsatser rettet mod plejeområdet i Tasiilaq. Arbejdsgruppen skal komme med konkrete forslag til initiativer indenfor emnet.

Naalakkersuisut er enige i, at der løbende skal evalueres på målsætninger og realiseringer af de kontinuerlige indsatsområder. Styrkelse af arbejdsstyrken er kontinuerlig, hvor udfordringer kan være geografiske, faglige eller praktiske såsom transportmuligheder eller overnatningsmuligheder. Samtlige brancheskoler afholder kurser, som kan være PKU-kurser, AMA - kurser, rekvirerede kurser og der opkvalificeres i alle de mulige fag der findes.

3. Hvad vil de økonomiske konsekvenser løbe op, hvis Naalakkersuisuts ændringsforslag realiseres?

Naalakkersuisut's ændringsforslag er "Naalakkersuisut pålægges, at indarbejde forslag til opkvalificering inden for pleje og omsorg i arbejdsgruppen, vedrørende uddannelses- og beskæftigelsesfremmende indsatser i Tasiilaq, med henblik på en helhedsvurdering i forbindelse med forslag til indsatser."

Naalakkersuisut har afsat 1 mio. kr. i 2023 til at fremme og færdiggøre planer for relevante tiltag til etablering af kompetencegivende uddannelser og uddannelsesindsatser rettet mod plejeområdet i Tasiilaq, som er nævnt under spørgsmål 2.

4. Kan Naalakkersuisut oplyse hvor stor en andel af borgerne der vil kunne deltage i pilotprojekt, såfremt det oprindelige forslag vedtages og vil gruppen være sikret arbejde i Tasiilaq efter endt opkvalificering? Vil jobbene kun være begrænset indenfor social- og sundhedssektoren eller er der muligheder for jobs i andre offentlige arbejdspladser?

Registrerede arbejdssøgende i oktober 2022 i Tasiilaq er på 160 personer, samme tidspunkt i 2021 var registrerede på 197 personer. De 160 ledige personer under Tasiilaq i oktober 2022, fordelt efter by og bygd er de arbejdssøgende i byen Tasiilaq på 84 personer og 76 i bygder. Det kan forestilles, at en gruppe blandt disse vil kunne vejledes til at deltage i et pilotprojekt.

Naalakkersuisut kan godkende eller nedlægge uddannelser og kurser som udøvende magt, det står i Inatsisartutlov nr. 10 af 19. maj 2010 om erhvervsuddannelser og kurser på erhvervsuddannelsesområdet. Med hjemmel i denne lov samt gældende finanslov kan ufaglærte over 18 år deltage i PKU kurser fra alle dele af landet.

I forhold til kurser med realkompetencevurdering, hvor der er tværdepartementalt samarbejde mellem uddannelses- og arbejdsmarkedsressortområder, så er lovhjemlen Selvstyrets bekendtgørelse nr. 9 af 9. maj 2016 om voksenuddannelser, hvor en kursist som minimum er fyldt 30 år og har mindst 3 års erfaring fra fagrelateret arbejdsplads, eller 4 års erhvervs­erfaring fra et andet erhverv.

Udover lovhjemler, så er det vigtigt at huske på, at omsorgsrelaterede arbejdspladser er anderledes end andre erhverv, idet arbejdsgiveren skal indhente børneattest hos politiet. Af den grund kræver brancheskolerne PI og SPS en ren børneattest. For at sikre kontinuerlig opkvalificering med tilslutning nok til at kunne afholde kompetencegivende kurser, så er den daglige kursusvirksomhed under brancheskolerne fagligt dækkende, med de 9 forskellige brancheskoler der er i Grønland, hvor de har handlefrihed med hensyn til at forberede sig, og hvor tiden kan tilpasses efter deres egne undervisere. Der er i forvejen kontinuerlig

kompetencegivende opkvalificering på landsplan både indenfor handel, teknik, transport, sundhed, social pædagogik, maritim, hygiejne, levnedsmiddel m.v.

Der følges op på handlingsplanen med den enkelte kursist, hvor der i vejledningen af den ledige kan opfordres til ansøgning til en uddannelse eller anvises til at ansøge om et job efter et kursusforløb.

Naalakkersuisut arbejder ud fra de nuværende strategier og målsætninger i samarbejde med brancheskolerne på baggrund af resultatkontrakter.

Beskæftigelsesgraden set i forhold til brancher i Tasiilaq, er top-5¹ som følgende i %:

- Nr. 1: Offentlig forvaltning og service, 57 %
- Nr. 2: Engros og detailhandel, 14 %
- Nr. 3: Fiskeri, 8,8 %
- Nr. 4: Bygge og Anlægsvirksomhed, 6,6 %
- Nr. 5: Transport og godshåndtering, 3,9 %

Offentlig forvaltning og service alene delt op i sektor og overenskomstgrupperinger er top-5² som følgende i %:

- Nr. 1: Socialmedhjælpere og barnemedhjælpere, 46 %
- Nr. 2: Lærere og pædagoger, 17 %
- Nr. 3: SIK, sundhedsområde, 7 %
- Nr. 4: AK funktionærer, 5,9 %
- Nr. 5: SIK-timelønnede, 3,8 % og sundhedsassistenter og sygeplejersker, 3,8 %

Samlet set top- 5 i forhold til antal ansatte er reelt sådan:

1. Barnehjælpere og sundhedshjælpere (267)
2. Engros og detail (131)
3. Lærere og pædagoger (98)
4. Fiskere (82)
5. SIK-sundhedsområde (45)

Der mangler arbejdspladser i Tasiilaq, og der er rigtig mange personer der arbejder indenfor omsorgsrelateret arbejde idag.

5. Hvilke andre opkvalificeringsprojekter er i gang og har nærværende forslag overlap med lignende projekter?

Socialstyrelsen har fokus på opkvalificering af omsorgspersonale og er ikke i projektmæssigt samarbejde på PKU-området.

Der er en igangværende arbejdsgruppe om beskæftigelses- og uddannelsesfremme i Tasiilaq. Decentral dagtilbudsmedhjælperuddannelse bestræbes realiseret hos SPS.

Der er sikret deltagelse af 2 personer til et RKV forløb af ufaglærte støttepersoner indenfor socialpsykiatri.

6. Naalakkersuisut bedes at redegøre for processen i forhold til projektopstart, vil der være en aktiv og opsøgende indsats og vil Naalakkersuisut være interesseret i at finde ud af hvad borgerne har af planer for fremtidig beskæftigelse og uddannelsesplaner?

¹ Beregnet udfra tal fra Grønlands Statistik, ARDBFB1

² Beregnet udfra tal fra Grønlands Statistik, OFDOA6

Processen for en projektopstart skal forankres i en institution, og eftersom Tasiilaq ikke har en uddannelsesinstitution, vil det være oplagt, at Majoriaq udarbejder handlingsplaner og indkalder de unge og ledige til samtale om deres fremtidsplaner for at få vejledt dem til at handle på deres planer.

7. Hvor vil Naalakkersisoq hente inspiration fra i forhold til projektet?

Inspirationen er, at Centeret for Sundhedsuddannelser er lykkedes med kurser med realkompetencevurdering i flere år nu. Dette eksempel har været levende bevis for, at det kan lade sig gøre at opkvalificere ufaglært arbejdskraft til faglært. Dette har helt sikkert banet vejen for, at Det Socialpædagogiske Seminarium på nuværende tidspunkt er i gang med at etablere kurser med realkompetencevurdering for socialmedhjælpere.

Såfremt Udvalget for Familie og Sundhed har yderligere spørgsmål, er I velkomne til at rette henvendelse til Departementet for Sociale Anliggender, Arbejdsmarked og Indenrigsanliggender.

Med venlig hilsen,

Jess Svane

Naalakkersuisoq for Sociale Anliggender, Arbejdsmarked og Indenrigsanliggender